

Osakesäästäjien Keskusliitto

timo.rothovius@uva.fi

toimisto@osakeliitto.fi

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

mia.aronen@vm.fi

31.5.2018

Asia: Osakesäästäjät, SHRD-työryhmämuistio, VM080:00/2017

Osakesäästäjien Keskusliiton lausunto Osakkeenomistajien oikeudet -työryhmän työryhmämuistiosta

Osakesäästäjien Keskusliitto (Osakesäästäjät) kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä. Osakesäästäjät on valtakunnallinen sijoittajien yhteisö, jonka tavoite on auttaa suomalaisten vaurastumista ja muuttaa yhteiskuntaa omistajamyönteiseen suuntaan.

Osakesäästäjät on osallistunut työryhmän toimintaan. Osakesäästäjien entinen toimitusjohtaja Antti Lahtinen oli muistion valmistelleen työryhmän jäsen, ja Sari Lounasmeri toimi hänen sijaisenaan työryhmätyöskentelyn viimeisen kuukauden aikana. Osakesäästäjät esittää suuret kiitokset sille tarjotusta mahdollisuudesta osallistua tärkeän asian valmisteluun. Työryhmän raportti ei ollut yksimielinen, joten Osakesäästäjät ja Lahtinen (sekä valtiovarainministeriö) jättivät raportista eriävän mielipiteen liittyen sitovaan yhtiökokousmenettelyyn palkitsemisasiosta päätettäessä.

Työryhmän ja muutoksen tavoite

Esityksen taustalla on EU-direktiivi, jossa tavoitteena on edistää osakkeenomistajan vaikuttamismahdollisuuksia sekä lisätä avoimuutta pörssiyrityksien ja sijoittajien välillä. Osakesäästäjien mielestä tavoite on erinomaisen hyvä ja kannatettava. Kuitenkin, vaikutti siltä, että työryhmän enemmistöllä tavoitteena oli olla muuttamatta nykysääntelyä ja nykymallia. Suomessa ei ole havaittu merkittäviä ongelmia ja siten esitys ei rakennu ongelmien ratkaisun pohjalle vaan tavoitteena on kehittää markkinoiden toimintaa nykyistä omistajamyönteisemmäksi. Kuten sanottu, Osakesäästäjät pitää erittäin tärkeänä EU-direktiivin tavoitetta kuulla osakkeenomistajia nykyistä paremmin.

Työryhmässä lienee ollut osin vallalla käsitys, että pienet osakkeenomistajat vain häiritisivät pörssiyritysten johdon toimintaa yhtiökokouksissa. Osakesäästäjät pitää tällaista vähättelevää suhtautumista erittäin epätoivottavana ja epäkohteliaana. Onko kaikille osapuolille selvää miksi yritys on pörssissä ja mitä se tarkoittaa? Osakesäästäjien mielestä markkina ei voi toimia tehokkaasti ilman kaiken kokoisia sijoittajia, vain

suursijoittajien ja robottien varassa. Osakkeenomistajat ovat kaikki tärkeitä koosta riippumatta, minkä näkemyksen myös Valtiovarainministeriö jakaa. Omistajia on kuultava!

Johdon palkitseminen – Osakesäästäjien eriävä mielipide palkitsemispolitiikkaa koskevasta yhtiökokouksen päätöksenteosta

Osakesäästäjät on jättänyt työryhmämuistioon eriävän mielipiteen. Osakesäästäjät pitää erittäin tärkeänä, että palkitsemispolitiikkaa koskeva yhtiökokouspäätös on sitova.

Lakimuutosten tavoitteena on muutosdirektiivin tavoitteiden mukaisesti lisätä osakkeenomistajien ja muiden sijoittajien tiedonsaantia yhtiön johtoon kuuluvien henkilöiden palkitsemisesta sekä vahvistaa osakkeenomistajien mahdollisuuksia vaikuttaa pörssiyrityksen palkitsemispolitiikkaan. Yhtiön johdolla on ratkaiseva rooli liiketoimintastrategian toteuttamisessa ja siksi on tärkeitä, että yhtiön osakkeenomistajilla on mahdollisuus ilmaista näkemyksensä palkitsemispolitiikasta.

Direktiivin 9 a artiklan 2 kohdan lähtökohtana on, että yhtiökokous päättäisi palkitsemispolitiikasta sitovasti. Artiklan 3 kohdassa on kuitenkin säädetty jäsenvaltio-optiosta, jonka mukaan yhtiökokouksen päätös voi olla neuvoa-antava. Työryhmän enemmistö päätyi kannalle, jonka mukaan yhtiökokouksen päätös palkitsemispolitiikasta olisi neuvoa-antava. Osakesäästäjät on tästä eri mieltä. OYL 5 luvun 3 a pykälää koskien Osakesäästäjät on sitä mieltä, että yhtiökokouksen tulisi päättää palkitsemispolitiikan vahvistamisesta sitovasti. Samoin OYL 6 luvun 14 a § ja 20 a § tulee muotoilla siten, että palkitsemisen tulee perustua yhtiökokouksen vahvistamaan palkitsemispolitiikkaan.

Yhtiökokous on osakeyrityksen ylin päättävä elin eikä Suomen nykyinen yhtiökokouskäytäntö tunne neuvoa-antavaa päätöstä. Sitovassa yhtiökokouspäätöksessä lopullinen päätösvalta palkitsemispolitiikasta olisi osakkeenomistajilla, mikä vastaa muutosdirektiivin tarkoitusta.

On huomattava, että Osakesäästäjät kannattaa ”poikkeukselliset olosuhteet” -jäsenvaltio-option käyttämistä. Näin ollen palkitsemispolitiikassa voidaan määritellä poikkeukselliset olosuhteet, joissa yhtiökokouksen päättämästä palkitsemispolitiikasta voidaan poiketa. Näin ollen erikoistilanteisiin ei tarvita neuvoa-antavaa äänestystä vaan voidaan hyödyntää palkitsemispolitiikkaan kirjattavia poikkeuksellisia olosuhteita.

Lisäksi Osakesäästäjät pyytää kiinnittämään huomiota johdon määritelmään. Työryhmä päätyi esittämään mahdollisimman suppeata määritelmää, jossa johtoon kuuluvat hallitus, mahdollinen hallintoneuvosto, toimitusjohtaja ja mahdollinen varatoimitusjohtaja. Osakesäästäjät pitäisi mahdollisena myös laajempaa määritelmää, jossa johtoon luettaisiin myös johtoryhmän jäsenet (toimitusjohtajalle välittömästi raportoivat liiketoimintavastuulliset johtajat).

Lähipiiritransaktiot

Osakesäästäjät tekee Pörssisäätiön kanssa kaksi kertaa vuodessa Sijoittajabarometri-kyselyn. Vastajat ovat lähtökohtaisesti osakesäästäjiä eli yksityishenkilöitä, jotka omistavat pörssiosakkeita. Tyypillisesti kyselyyn vastaa noin 3000 vastaajaa. Keväällä 2018 Sijoittajabarometrissä kysyttiin vastaajien näkemyksiä lähipiiritransaktioista. Tulokset saatiin vasta työryhmätyöskentelyn päätyttyä.

Sijoittajabarometrissä kysyttiin näin: ”Jos yksi pörssiyhtiön pääomistajista haluaa ostaa yhtiöltä osan sen liiketoiminnasta, kuinka päätös tästä ns. lähipiiritransaktiosta pitäisi tehdä?” 2816 henkilöä vastasi kysymykseen. Vastausvaihtoehdot olivat: yhtiön hallitus hyväksyy kaupan, yhtiökokous hyväksyy kaupan, yhtiökokouksessa riippumattomat omistajat hyväksyvät kaupan, en osaa sanoa. Vain 14 prosenttia vastauksista oli sitä mieltä, että yhtiön hallitus voi hyväksyä kaupan. Yhteensä 84 prosenttia vastaajista veisi transaktion yhtiökokouksen hyväksyttäväksi. Heistä suurempi osa (koko kyselyyn vastanneista 48 prosenttia) on tyytyväinen yleiseen yhtiökokouskäsitteeseen, mutta osa (koko kyselyyn vastanneista 36 prosenttia) vaatii, että yhtiökokouksessa riippumattomat omistajat hyväksyisivät kaupan. 2 prosenttia ei osannut ottaa kantaa.

Osakesäästäjät esittää, että tämä osakkeenomistajien kanta tulisi ottaa huomioon. Lähipiiritransaktioiden nykyistä ja esitettyä laajempaa yhtiökokouskäsitteelyä pitäisi vahvasti harkita.

Osakesäästäjät ja allekirjoittanut antavat mielellään näkemyksistä lisätietoja.

Professori Timo Rothovius
Hallituksen puheenjohtaja
Osakesäästäjien Keskusliitto